

Naar de heer Ubaghs vernam, zou in dit huis vroeger gewoond hebben de industrieel Frans Smulders van de machinefabriek aan de Croeselaan. Mogelijk zijn er weer lezers, die ons hierover informatie kunnen geven. de J.

D. E. WENTINK (1867–1939)

Ongetwijfeld zullen vele oudere lezers nog inlichtingen kunnen geven omtrent de architect, die het huis Van Hogendorpstraat 10, hoek Van der Duynstraat, in 1911–1912 heeft laten bouwen, naar de tekeningen van J. C. Wentink, zijn broer. Hij was, voornamelijk in ambtelijke kring, een prominente, welbekende figuur, die rustig zijn weg ging.

Dirk Egbertus Wentink was inspecteur van de Volksgezondheid, afdeling Volkshuisvesting. Hij kwam na de Boerenoorlog met zijn engelse echtgenote ¹⁾ uit Zuid-Afrika naar Nederland en vestigde zich in Schalkwijk, zijn geboorteplaats. In 1902 verhuisde hij naar Utrecht, woonde aanvankelijk in de Weistraat (thans Monseigneur van de Weteringstraat) nr. 95 en later van 30 april 1912 tot 15 februari 1927 in de Van Hogendorpstraat nr. 10. Hij vertrok naar Driebergen ²⁾ en is in Arnhem gestorven.

Wentink was een fors gebouwde man, met een opvallend keurig verzorgd uiterlijk. Zijn frisse gelaatskleur en, in later jaren, grijze puntbaard gaven hem tegelijk iets joviaals en vaderlijks. Hij placht de wethouder voor Openbare Werken en Volkshuisvesting te bezoeken in jacquet en maakte met bedachtzame schreden, op hoofse wijze, zijn entree. Zijn kritiek op bouwplannen gaf hij op vriendelijke en duidelijk beredeneerde wijze. Wat hij zeide berustte steeds op een weloverwogen overtuiging, waaraan hij stevig vasthield. Daarbij stelde hij zijn theorie omtrent een juist, „sociaal-economisch”, gebruik van de bouwgrond voorop. Deze verdedigde hij uitstekend in woord en geschrift. („De Gemeenteraad”, dec. '11, jan. '12, april-mei '12, oktober '12 en „De bouwverordening en het woningvraagstuk”, A. Oosthoek 1915).

Hij bevorderde ééngesinswoningbouw, het oprichten van beneden-

¹⁾ Prof. dr. A. A. J. van Egmond schreef ons: „Het huwelijk was kinderloos. Hij was de zoon van de heer Wentink, destijds dijkgraaf van de Lekdijk-Bovendams, wonende te Schalkwijk. Ik weet een en ander, omdat mijn moeder voor haar huwelijk enige tijd gouvernante is geweest in het huis te Schalkwijk. Toen het huis in de Van Hogendorpstraat gebouwd werd, woonden mijn ouders J. M. Kemperstraat 6 (vanaf 1910). De heer en mevrouw Wentink bezochten hen toen verscheidene keren, zodat ik hen meermalen ontmoet heb.”

²⁾ Te Driebergen vestigde de heer Wentink zich in de Hogesteeg, welk huis hij eveneens Bloemfontein noemde. Maar toen beperkte hij zich tot een eenvoudige naamvermelding in een zandsteenblok. (Mededeling van de heer W. L. van Nieuwenhuysen).

en bovenhuizen in arbeiderswijken, werkte hij bepaald tegen. Bij herhaling heeft hij te kennen gegeven dat op zijn steun voor het aldaar bouwen van een beneden- en bovenwoning in één gebouw niet kon worden gerekend. De „étagewoning in het vrije veld”, de uit het weiland aan de stadsgrens oprijzende huurkazerne, was het schrikbeeld uit zijn argumentatie dat hoog bouwen, door de daardoor gestegen prijs van de naastliggende grond, hoger bouwen in de hand werkt.

‘Dit streven naar lage bouw van deze inspecteur in de jaren twintig was voor mij de eigenlijke aanleiding tot het inzenden van deze regelen. Het toont immers aan, dat de opvattingen dier dagen omtrent de wenselijke arbeiderswoningbouw niet speciaal-Utrechts waren. Lage ééngezinswoningbouw, zo mogelijk in „tuindorpen” en „tuinwijken” leek toen op de beste wijze de volkshuisvesting te bevorderen.

De bewering dat speciaal Utrecht laag heeft willen bouwen, welke men tijdens de grenswijzigingsprocedure heeft kunnen horen, raakt kant noch wal. Maar D. E. Wentink heeft zeker zijn betekenis voor de utrechtse bouwpraktijk gehad.

J. H. C. VAN DEN BERG

BOEKAANKONDIGING

De Lopikerwaard I. Dorp en Kerspel tot 1814 door W. F. J. den Uyl. Uitg. bij Kemink en Zoon te Utrecht.

In 1957 gaven gedeputeerde staten van Utrecht aan de heer Den Uyl, die reeds zo menig blijk van zijn historische speurzin heeft gegeven, opdracht om een beschrijving te maken van de waterschappen binnen de Lopikerwaard.

Gezien de „ongescheidenheid” van dorp, kerspel en polder in deze waard was het voor een juist begrip van deze polders goed om aan hun beschrijving de geschiedenis der dorpen en kerspelen vooraf te doen gaan en zo ligt dan deze geschiedenis hier in een boekwerk van bijna 500 bladzijden voor.

De geschiedenis wordt tot in het grijs verleden opgehaald en hier wordt zelfs veel aandacht aan gewijd. Zo vinden we dan dat reeds in 944 de gouw Lek en IJsel (Lace et Isla) wordt vermeld, welke het gebied van de tegenwoordige waard grotendeels moet hebben omvat, al zijn de toenmalige grenzen zelfs niet bij benadering meer vast te stellen. Het land behoorde onder de jurisdictie van de aartsdiaconaten van Oud Munster en St. Marie, waarbij is op te merken dat van de kapittels eerst in de 11e eeuw kon worden gesproken.

De grote ontginning en ontsluiting van dit toen nog grotendeels woest liggende gebied moet reeds vroeg in de 11de eeuw zijn be-